

REDACȚIA

Deák Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pe un an .. 20 cor.
Pe jumătate an .. 10 ..
Pe 1 lună .. 2 ..

Nr. de Duminecă pe
an 4 cor.

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Deák Ferencz-utca nr. 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.

Manuscripte nu se
înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502

PACEA.

Pe când scriem șirele aceste, comitetul dirigent al coaliției este întrunit în Budapesta să asculte avizul Regelui adus de mandatarul lor contele Andrassy Gyula. Nu putem prin urmare ști ce va hotărî terribilul comitet din Budapesta, întâiu pentru că nu cunoaștem nici ultimul regelui — căci se vorbește eară de un ultimatum — a doua pentru că în desfășurarea actualelor evenimente de mult s'a perdut deja orice înlănțuire logică a faptelor.

Un lucru e însă cert, coaliția ar vrea cu orice preț să ia puterea.

Înainte, știe bine că nu mai poate merge, căci pasul următor ar fi al revoluției, iar despre aceasta e ridicol a și vorbi, înapoi, este oprit de baricadele însufletirii pe care singuri le-a ridicat. Manevrea deci și se sbate în îndoieli și în nehotărâre.

Căci să vedem cari sunt prospectele păcii?

Pacea — cu alte cuvinte înțelegerea coaliției cu domnitoriul — are trei posibilități. Va ceda ori regele, ori coaliția, ori amândoi.

Cedând regele: coaliția a biruit. Dar aceasta nu mai e posibil. Întâiu pentru că noua apropiere a contelui Andrassy s'a făcut prin cedarea punctului lor de vedere din 23 Septembrie, cu alte cuvinte prin deslegarea din program a limbei de comandă maghiară.

Cedând coaliția: îngenunchierea ei e desăvârșită. Aceasta deocamdată e foarte di-

ficil. Cât îi privește pe șefi, ei poate s'ar preta bucuros și la aceasta, dar vorba ceea unguerească: au prins turc care nu-i lasă. Trebuie să împace cu ceva, fie cât de *neînsemnat* surescitiția generală a opiniunii publice ungurești, pe care de ani întregi au hrănit-o cu cele mai zădarnice iluzii.

A treia probabilitate, ar fi, aceea ce-i frământă de prezent. Coaliția dezarmează, dar capătă 'n schimb «concesii» pentru mulcirea șovinismului îmbătat.

Cari sunt aceste concesii și de ce natură sunt, este numai chestiune de câteva ceasuri, să le cunoaștem.

Nu e nevoie însă să le așteptăm nici pe acestea și nici de vre-o fecundă fantazie de a ghici în viitor, ca să știm, ce va urma.

Ca mâne vor începe trâmbițele de biruință, că M. Sa a dat mână liberă în cele interne și mai precis: plain puvoir pentru maghiarizarea pe toată linia. Și cei ce voiau eri să se împace cu toate naționalitățile, șefii și subșefii, cari aveau cuvinte de îndulcire pentru noi, se va vedea ce satisfacție mare vor avea pentru «cuceririle», ce dâșii aduc poporului maghiar. Se va vedea, că însufletirea aceasta a fost în adevăr paserea din legendă, care sboară din noaptea întunecoasă pe o fereastră în sala iluminată feeric și împodobită cu palmieri și flori exotice și de acolo pe o altă fereastră din față ajunge iar în întunec; întrebându-se atunci: de ee a trebuit să ție așa de puțin lumina, strălucirea, fericirea.

Moștenitorul de tron la M. Sa. Se anunță din Viena, că moștenitorul de tron *Francisc Ferdinand* l'a cercetat eri pe Majestatea Sa, la care a petrecut 1½ oră.

Reformarea școlilor medii. Ieri s'a ținut în ministerul de culte și instrucțiune publică o anchetă sub presiul ministrului *Lukács György* în chestiunea unificării școlilor medii. Au participat mai mulți fruntași, profesori universitari și alți oameni de școală.

Ancheta a fost deschisă prin ministrul de culte Dr. Lukács László, care în discursul său de deschidere a arătat scopul anchetei, acela de a unifica toate școlile medii. Școala medie unificată, înseamnă, că în toate școlile medii din țeară același lucru să-l învețe elevul dela vârsta de 10—18 ani.

Luând apoi și a doua oară cuvântul, a zis:

Eu am eschis totdeauna politica din toți pașii ce am întreprins pân'aci, am servit exclusiv cultura națională și o voi servi cât voi mai sta aici. Nu mă conduce nici o ambiție personală. Am spus-o și în discursul meu de introducere, că vreau să las materialul moștenire, urmașului meu mai norocos, care-l va utiliza în interesul culturii naționale. M'am ocupat de când sunt aci sistematic cu toate chestiile culturale; în chestiunea instrucțiunii populare cât și în chestiunea instrucțiunii superioare la rugarea mea un foarte distins bărbat de specialitate a pregătit deja proiecte complete.

Tot așa mă ocup și cu chestiunea școlilor civile. Pe membrii acestei anchete îi rog, să binevoiască a-mi da prețiosul lor concurs, la aceasta muncă grea.

Ai crede că laboriosul ministru dela departamentul cultelor își simte poziția cel puțin pe zece ani sigură, văzându-l de câte s'apucă

Cel mai bun ajutor.

— Istorisire. —

După o mică, arginție ploaie de primăvară, apăru soarele strălucitor, care prefăcu în diamante mitele picături, ce stau suspendate pe frunzele arborilor.

Tot în același timp ochii Magdei Bering, fură umeziți de o asemenea ploaie, însă car' acum scilipeau din nou, deși cu lucire mai mohorâtă.

Înzădat; zise ea descurajată. Mătușa Zelma are dreptate: nu sunt de nici un ajutor lui Albert, — din contră, îi sunt numai o belea. Ah, și așa de bucuros aș vrea să câștig și eu ceva? Cum așa? replică bătrâna d-șoară Cruze, care era tocmai în vizită la ea, și căreia îi spunea totdeauna ce aveă pe inimă, pentruce voiești să fii într'ajutor lui Albert? Nu mai este el în stare d'a munci?

Ah, nu, strigă Magda cu rezistență, însă salariul lui e atât de neînsemnat, și e siliț să muncească așa de mult!

Mai mult decât alții? întrebă domnișoara Cruze. «La noi în etagiul al patrulea locuiește un conducător de tramvai, care în fiecare dimineață e siliț să se scoale la 4 ore și vine numai la 11 noaptea acasă, și un tipograf dela o tipografie de jurnale, trebuie să munciască toată

noaptea și numai ziua mai poate dormi și el câteva ore».

«Ah, nu am înțeles așa», zise Magda, «dar că e prea mult ocupat pentru un salariu atât de mic, nici nu se rentează».

«Na, na, iubita mea copilă», îi contrazise bătrâna domnișoară — domnișoarele bătrâne, fac câteodată așa, mai ales când au ele dreptate — «în ziua de azi, ori ce salariu e rentabil. Dacă postul lui Albert ar deveni vacant, ai vedea atunci câți aspiranți s'ar găsi, să-l ocupe! Acestea sunt urmarile poporației prea dese a orașelor mari!»

«Da», ofta Magda, «însă soția lui Carol Farst, câștigă prin desemele ei, o sumă frumoasă și Lucia Volten a căpătat pentru romanul ei, șase sute de coroane. Și încă și Mari Toman își vinde brodarile c. un preț destul de bun. Pentruce n'aș putea face și eu așa ceva?»

«Și adevărat ar dori Albert așa ceva?» întrebă domnișoara Cruze aruncându-i o privire întrebătoare prin ochelarii ei.

«Nu, însă mătușe-sa Zelma îl tot îndârjește și susține, că eu aș fi un copil neexpert, și că nu mă pricep la altceva, decât numai să citesc romane, și că s'a însurat prea curând, și alte asemenea lucruri».

«Hm!» zise domnișoara Cruze cu precauțiune. «Cele mai multe supărări în viața conjugală pro-

vin parte din nepricepere, și parte din ceea-ce zic unii și alții».

«Da e adevărat», răspuse Magda cu năcaz, «însă mi-ar părea așa de bine dacă și eu aș putea câștiga ceva! Fie cât de puțin! În săptămâna trecută am pictat pe mătăsă un peisaj drăguț, însă nu s'a putut vinde. Apoi am croșetat o cuvertură frumoasă, ș'am lăsat s'o expuie într'un galantar, a stat acolo 4 săptămâni, până s'a umplut de prav, și i-a scos soarele culoarea, și nimeni n'a întreat nici măcar de prețul ei. Dacă aș aveă puțin spirit de negoț!»

«Draga mea» începă buna bătrână, dar de-odată să întrerupsese cu cuvintele: «Nu să arde ceva în bucătărie?»

«Se poate», răspuse Magda cu indiferență. «Carolina, totdeauna, lasă câte ceva să se ardă. Ieri a fost varza arsă, alaltăieri prăjitura stocată și carnea fără nici un gust. Mai pe urmă cozonacii și...» — doamna Bering se opri în numărarea atâtor pagubi și se grăbi în bucătărie, unde toate ferbiau și dau în foc, fiindcă bucătăreasa Carolina era pe coridor și privea la o maimuță ce juca pe o flașnetă.

«Nu, asta tot e batjocură!» strigă Magda năcăjită. «Toate sunt arse și e imposibil a le mânca! Și lui Albert îi place atât de mult peștele copt! Imi vine să plâng!» Carolina asta nu-i de nici un folos!»

VÂNZARE MARE pentru transportare
dată marfa din magazin: articole
de sticlărie, porcelan și lămpărie se
vând cu prețuri foarte reduse

de prăvălie.

Rog P. T. public binevoiască a se convinge personal; cercetarea magazinului nu obligă pe nimeni la cumpărare.

Szabó Albert
liferant de curte a Ait. Sale
archiducelui Iosif
Arad, str. Atczél Péter Nr. 1.
Telefon de oraș și com. 283.

Ce-o fi?

— Criza. —

Eri aproape ziua întregă s'a sfătuit comitetul dirigent al coaliției, care așa se vede, nu se știe hotărî: să se împace, ori să continue lupta.

Dispozițiunea a fost foarte amărâtă și războinică ziua întregă în Budapesta, ziarele stăruiesc și ele la continuarea luptei. Se zice că mai ales în șirele kossuthiștilor este o gardă mare, care «moare dar nu se predă» fără limbă de comandă maghiară.

În fruntea acestora stă sacuiul Ugron, care a și amenințat eri coaliția cu secesiune, fiindcă pe ei nu-i mulțumesc concesii aduse și nu numai nu vor sprijini guvernul, care va veni numai cu aceste, ci dimpotrivă îi vor opune cele mai mari greutăți.

Dar pe lângă toate acestea încruntări și mine mănioase, impresia noastră e, că pacea se va face și coaliția va primi noile propoziții regești.

Instalarea din Hont.

Szabó Mihály, fișpanul comitatului Hont va fi instalat la 1 Faur în orașul *Ipolyság*, când orașul va avea înfățișarea de războiu. Dela Aranyos-marót a și sosit un batalion de pedestrași, două companii de husari și vre-o 120 de jandarmi, la olaltă aproape 600 oameni.

Dr. Kutassy Agost, secretarul fișpanului va sosi azi la *Ipolyság* cu trenul de dimineața, ca cu puterea se ocupe locuința fișpanului. Vicișpanul la îndrumarea congregației a făcut din locuința fișpanului cancelărie pentru subnotarul comitatului, iar în alt loc sunt puse mobilele fostului fișpan.

Szabó a trimis membrilor comisiei o epistolă, în care provocându-se la purtarea lor esemplară de până acum, îi roagă să-i fie în ajutor și spune, că fiind om bogat, pe el nimeni nu-l poate cumpăra cu bani. Cea ce face, o face numai din drădoste de neam și țară.

Absolutism.

«Pester Lloyd» scrie următoarele: Vedem, că azi starea este cu mult mai grea, ca până acum. De mult s'a rupt legătura de apropiere între coroană și majoritate. Și cine e atât de hăbăuc să creadă, că așa odată ruptă iară o vor împreuna. Durere pe vreme îndelungată aceasta a fost ultima încercare întru limpezirea situației. Ar fi lucru

de prisos a discuta, că de ce a trebuit aceasta să se întâmple așa, că un partid sau altul ar fi putut încunjura ruperea, și că nu se poate face ceva pentru netezirea părerilor diferite, căci nimic nu poate schimba conflictul și năcazurile s'au mărit. Ce va fi urmarea, cine poate să spună?

E adevărat — noi am spus-o, — că guvernul actual e neputincios. Dar e sigur, că ori ce încercare de absolutism ținută în secret ar fi cu neputință. Între astfel de împrejurări nori negri se lasă peste viitorul apropiat, spre care se ti-rește Regele și națiunea.

Consiliu militar în Viena.

În Hofburgul din Viena eri la orele 11 sub prezidența M. Sale s'a ținut consiliu militar. La conferință au luat parte principii Francisc Ferdinand Friedrich, contele Beck, ministru de miliție Pitreich, apoi Üxküll-Ghyllenhands și Kropatschek. Sfătuirea a durat mai mult de două ore. Se svonește, că în săptămâna aceasta se va mai ținea o conferență tot sub prezidența M. Sale.

Barabás nu vrea pace.

Barabás, deputatul dietal al Aradului, în Dumineca trecută în ședința anuală a partidului independist din cercul VII., a ținut un discurs, în care între altele a zis următoarele:

Coaliția nu poate să facă încercări de pace, pentru că din 23 Septembrie încoace, nici un ungar nu și-a pus piciorul în palatul de unde odată au fost scoși afară. Așa dar Andrassy nu din voința lui proprie a mers la Regele, ci fiind chemat, căci celor de sus le dă multă batere de cap chestiunea militară, pentru că prin rezerviștii nu se poate nici în parte înlocui numărul recruților. Aceasta stare de totul strămorată, noi trebuie s'o folosim, căci dacă acum vom lăsa din drepturile noastre, atunci nici odată nu ne vom mântui de tiranie. De aceea să continuăm lupta până nu ni-se vor împlini dorințele. Noi nu avem lipsă de pace, ci de învingere.

Dări pierdute.

Cu încheierea socoților din anul trecut, s'a adeverit, că s'au încasat cu 200—240 milioane mai puțină dare ca în anul 1904. Cel puțin 40—45% din aceste pierderi vor fi cu neputință a se încasa. Va să zică lupta de un an a

coaliției face țării paguba de 100 milioane. Că va plăti țării paguba aceasta? De sigur că nu domniile cari și petrec zilele prin cafenele, pe alergări de cai, vânat și alte distracții, ci bietul popor muncitor, care în toată vremea plătește dare, poporul muncitor neluat în samă, pe spatele căruia coaliția face atâta gălăgie.

Nu-s concesii

O ediție de seară din Budapesta scrie următoarele:

Kossuth Ferencz, șeful coaliției, încă ieri și-a informat pe fruntașii partidului său asupra conținutului avizului regesc, adus prin contele Andrassy. A făcut-o aceasta, pentru ca să le dea prilej de a se respândi asupra lucrului.

Pe baza unor informațiuni pozitive putem vesti că Andrassy a venit cu mâna goală din Viena. N-a adus concesii, nici atunci când acelea pe care le va prezenta azi coaliției, le vom aprecia cu cea mai mare bunăvoință. Agravează situația faptul, că în schimbul concesionilor militare nu se ofer compensații pe teren economic. Regele inzistă adevărat într'un chip hotărît pe lângă ratificarea convențiilor comerciale, cari ne leagă mâinile până în 1917.

Din România.

Muzica la palat. Audițiunile muzicale au început anul acesta, la Palatul regal conform unui vechiu obicei al M. S. Reginei. Artiștii de seama și amatorii de muzică rând pe rând au fost și sunt invitați de a lua parte la splendidele audițiuni muzicale organizate de Regina-poetă.

Pe ziua de ieri, fericiții invitați ai Reginei au avut ocaziunea să asculte dragălașa voce de bariton a dlui *Titu Popovici*, profesor de poliție care a cântat acompaniat fiind la pian de d-sale d-na *Titu Popovici*, bucăți din *Grieg* de *Bum și Nevin Lasau*.

Apoi dnii *Const. Manu și Malcher* au executat un splendid concert; și dna *Cantacuzino* împreună cu dnii *Dinicu, Malcher și Hansi Scho*kontil au executat un splendid quartet.

Audițiunea muzicală s'a încheiat cu un admirabil trio cu pian executat de *M. Sa Regina și dnii Dinicu și Malcher*.

D-șoara Cruze, murmură ceva de neînțeles. «Ce ai zis?» întrebă Magda privind pe bătrâna damă cu mirare.

«Nimic», răspunse acesta. «Peștele e stricat. Ce vei face acum?»

«O Doamne! Doamne!» strigă Magda. «Acum e prea târziu pentru a mai face altă mâncare. Nu-mi rămâne alta de făcut, decât să trimit la restaurantul cel mai bun s'aducă ceva, căci altfel Albert nici nu se atinge de mâncare. Asta a trebuit s'o fac adeseori!»

«Hm, zise d-șoara Cruze. «Și ce leafă are bucatăreasa asta?»

«Două-zeci cor. pe lună», se plânge Magda. «Nu-i vrednică nici de a treia parte din suma asta!»

«Hm», reflectă bătrâna d-șoară, pentru a treia oară.

«E așa de neglijentă!» continuă Magda mai departe. «Mi-a spart mai tot serviciul de ceai, pe care l'am căpătat dela mătusa Zelma, ca dar de nuntă, și frumoasa statuietă ce era între cele două ferestre. În covoare-mi s'a încuibat moliiile, numai și numai din neglijența ei. Nu-mi poți crede, cât mă necăgește creatura asta!»

«Și pentru ce mai ții o asemenea persoană?» replică d-șoara Cruze.

«Toate sunt așa!» răspunse Magda. «Dacă a-și concedia-o, sigur c'ași găsi una și mai rea. Schimbi numai scăderile.»

«Hm», zise bătrâna d-șoară înc'odată și se duse. În ziua următoare, buna bătrână veni din nou. Era foarte veselă și zise:

«Ei, iubita mea copilă, am găsit ceva, prin ceea ce poți fi de ajutor bărbatului d-tale.»

Magda aruncă de-o parte romanul din care ce-tea. Fața-i strălucia.

«Iți voi fi în veci recunoscătoare! Este un lucru literar?»

«Nu», răspunse d-șoara Cruze hezitând, «nu tocmai literar.»

«Este pictură?» inxistă Magda.

«Nu, nu e pictură.»

«Ah, știu deja!» strigă tinera femeie. «Poate contabilitate? Asta a-și putea-o ușor învăța, dacă — însă,» adăuse ea întunecându-i-se fața, n'ași dorii o ocupație care m'ar ține toată ziua departe de casă, și afar' de aceea nu m'ași expune bucurios intrigilor de birou.»

Nu-ți fă nici o grige din asta,» fu răspunsul, «lucrul ăsta îl poți face mai bine acasă.»

«Este ușor?» întrebă Magda repede.

«Ei, da, — dacă îl înveți mai întâi.»

«Ah, trebuie să-l învăț mai întâi?» întrebă tinera femeie contrariată.

«Sigur! Toate trebuiesc învățate mai întâi!»

«Și cât pot să câștig prin asta?»

«Așteaptă!» observă d-șoara Cruze, scoțind. «Eu cred că, poți câștiga două-zeci până în trei-zeci de coroane, poate încă și mai mult.»

«Și pe lângă asta pot fi tot acasă? Nici o cheltuială la tranvai, nici să rup ghetete?»

«Așa-i!» zise bătrâna prietenă râzând.

Magda își aruncă cartea în sus, de bucurie, ș'o prinse iar cu dibăcie.

«Spune-mi, ce este?» strigă ea, cu veselie. «Te rog nu mă lăsa să aștept atât de mult!»

D-șoara Cruze, ocupă loc, liniștită, își depuse palăria, trase mânușile, pe cari le împătură frumușel, și apoi scoase din buzunar o carte.

«Aici e cartea de învățământ», zise ea. «Indată ce îi vei fi învățat cuprinsul, poți să începi!»

Magda deschise repede cartea. Era o carte bucată.

Strigă cu desamăgire:

«O d-ră, vrei să râzi de mine?»

«Nu, nici nu m'am gândit la așa ceva», răspunse aceasta: «Sunt foarte serioasă, ceia-ce voi să-ți și documentez.»

Nu există nici un mod prin care o femeie poată sta într'ajutorul bărbatului ei, decât numai prin economia casnică. Urmează-mi sfatul, Magda concediază-ți aceea servitoare netrebnică și conștițioasă, care prădează și-ți strică tot și face să-ți trimiți paralele în restaurant. Nici un bărbat nu e în stare a agonisi atât cât îi trebuie unei servitoare risipitoare și unei soții neglijente!»

«Neglijentă!» strigă Magda indignată, «Întreabă-te însăși, iubita mea copilă, dacă nu acesta adevărat termen?» răspunse d-șoara Cruze cu liniște. «Vrei să ieși în lume, ca să câștigi bani pentruca să dai ajutor bărbatului d-tale, și totuși îl poți ajuta de o mie de ori mai bine, dacă știi folosi cu chibzuială banii agonisiți de el, și faci tot posibilul ca prin ei, să-i procuri o căsnicie plăcută.»

Acum, draga mea, cetesc de pe fața d-nitale ceea-ce gândești! Sunt sigură că te întreb pentruca bătrâna asta guralivă, nu-și vede bine de afacerile ei?»

«O, nu, n'am gândit așa!» strigă Magda.

«Însă te țin destul de înțeleaptă», continuă buna bătrână mai departe, «ca să recunoști valoarea celor spuse. Am aruncat o privire în cărțile d-tale, și nu pot decât să-ți repet: condiază persoana aceea ușuratică și fără conștiință atunci cruți cele douăzeci coroane, mai

După două ore de muzică divină, la orele 8 gara, întregă asistență a părăsit palatul regal, amânând ca Luni 16 Ianuarie să se reunească în nou la palatul, unde va avea iarăși loc o audițiune muzicală.

Telegrame.

Terorizarea Casinei regnicolare. *Budapesta, 30 Ian.* Se știe că adunarea generală a Casinei ce s'a ținut Duminică a îndrumat comitetul să decidă în merit asupra propunerii de eschidere alui Rudnay, făcută de 165 de membri. Cea-ce atâta înseamnă că Rudnay va fi boicotat.

Atât pentru aceasta, cât și pentru acțiunea de boicot ce s'a propus împotriva tuturor acelor, cari se angajează „împotriva constituției maghiare”, precum ni-se telefonează, ministrul *Vörös László*, baronul *Fellitsch László* și *Kristóffy József*, și-au anunțat repăierea din șirul membrilor.

Retorziunea Serbiei. *Belgrad, 30 Ian.* Germania a oprit intrarea zahărului și a spiritului austro-ungar. Pentru aprovizionarea cu zahăr, se negociază cu Bulgaria, a spiritului cu fabrica din Germania.

Bombă în contra Țarului. *Petersburg, 30 Ianuarie.* În Țarskoe Selo s'a aflat erio bombă de dinamită așezată de făptuitori necunoscuți. Faptul au produs mare spaimă.

Foc mare în portul din Fiume. *Fiume, 29 Ianuar.* (Telegramă particulară). În portul de aici s'a declarat un foc mare. Pe vaporul „*Jáson*” s'au aprins vasele de petrol. Focul a fost localizat.

De ale „revoluției”.

Deva, 27 Ianuarie n.

Onorată Redacție!

Pela noi și de prezinte se continuă cu dispozițiile „contra revoluției valahe” pe lângă toate a factorii cei mai competenți: fișpanul și vicecomitele s'au văzut siliți a recunoaște, că nici vorbă nu e de ceva mișcare printre români.

pentru întreținerea ei, cel puțin douăzeci și cinci oroane, și afară de aceea, suma ce nici n'o poți ocoti pentru lucrurile sparte și stricate. Și din economia casnică se poate face o artă; ceeace ruți, acela e câștigul d-tale, o căsnicie mai plăcută și veselă. Și acum copila mea, eu nu prea ricep mult din ambițiul „de a face carieră”, însă ni închipui că cea mai frumoasă carieră e aceea de a ști să-ți îndeplinești datorițele cu sfințenie. Nu vrei să încerci Magda?”

„Ba da”, zise Magda încet, „voesc să încerc. decă eu — eu nici nu înțeleg, pentrucă nu 'am gândit însămi la așa ceva. Atunci de ce n mai învățat la școala de fier? Nu știu însă încă o voi putea scoate la capăt”. „Toate treburile să le începi odată, și nici un măestru nu te de din cer, zise bătrâna d-șoară, netezind cu ândețe, capul blond al tinerei femei, „și pe lângă aceea ești încă destul de tinără”.

Magda se răsândi la toate și se hotări să urzeze sfatul bătrânei sale prietene. La sfârșitul unei luni își socoti cheltuielile și strigă cu bucurie: „Urra! Am cruțat în luna asta șaiszeci de oroane — sau mai bine zis, am agonisit, toate sunt în cea mai bună ordine, proviantul s'a ajuns că odată așa de mult, ca până acum, ah, și s'a făcut o plăcere deosebită! Sunt deplin mulțumită cu soarta mea, și nu-mi doresc altă”.

„Și într'adevăr”, zise Albert, „nu-ți poți dori o viață economică, decă cum e Magda mea! Și mătușa Zelma zice, că îi fac plăcere când vede, la noi toate merg, ca pe sfoară”. Magda zimeba de fericire. Deși n'a mărturisit-o altă părere mătușei Zelma erau pentru ea de o mare valoare.

Trad. de: Eugenia Pinciu.

Drept ce află de potrivit să dau publicității și aceste mai noi isprăvuri ale administrației care paremi-se caută să-și facă de cap și de aci înainte neavând habar de superioritatea sa, ce ar purta nume de *ministerial de interne* ori de blamajul, ce l-a suportat, sau de disprețul obștei.

Ce-i pasă d. e. pretorelui dela lăia de toate acestea. Binecă poate prânzi mai cu poftă luând știre între altele despre atentatul u.lor jandarmi comis față de preotul Hăda din Rădulești.

Au străbătut adecă glorioșii jandarmi săptămânile trecute cam pela 2 ore după miezul nopții în locuința domnului preot numit ca să deie din dinamitul și armele grozave, ce le-ar fi ascuns părintele Hădan — poate la căpătăiul patului. Își poate închipui ori și cine spaima, de care fu cuprins atât părintele, cât mai vartos familia lui în urma vizitei nocturne a sbirilor caraghioși. Întrebași și luați la răspundere, cum au cutezat a sparge locuința unei familii oneste în vreme de noapte, au răspuns că se poate de cinic, că aceasta modalitate și aceasta vreme au aflat-o de mai potrivită pentru a putea pune mâna pe munițiile revoluției ascunse în casa parochială.

Încolo mai și pretindeau dela preotul să-i conducă în biserică, de oare-ce ei dau cu socoteala, că acolo vor fi ascunse și tunuri!

Numai cu mare greu a fost în stare bietul preot să face să se depărteze de pe capul lui.

Dar ce să vezi? Cam după o oară, când se pareă, că au adormit cu toții, s'au rentors de nou, ca să continue cu perchezitia lor. Acum apoi nici că s'au depărtat până nu au răscolit toate unghiurile locuinței preoțești.

Vom vedeă, oare îngrijii-se vor cei competenți, ca să se pună la cale procedura penală față de această săibătăcie?

Dar a dovedit solgăbirăul Finna și prin alte isprăvuri, că e un coleg demn a onorabilului Lázár Menyhért din Baia-de-Criș. A confiscat adecă armele de pe la toți românii din cercul său, și pe lângă toate că a primit ordin să le redeie proprietarilor, când aceștia se prezintă la dânsul, ca să-și ceară armele îndărăt, le deneagă cererea sub titlul că încă are să pertracteze în cauză. Fac aci atenți pe toți cei interesați, că solgăbirăul Finna n'are nici un drept de a mai procede în chestie, și toți, cari au solvit darea impusă de lege pentru arme, au să și le primească îndărăt. Dar dacă: pretorele ar căuta să denege și mai departe, să facă arătare în contra lui.

Prin unele locuri s'au mai comis tot felul de mișelii sub titlul sufocării de revoluție. Așa d. ex. în comuna Gothatea, unde pe un biet țăran simplămintă pentrucă a protestat în contra confiscării armei sale, pentru carea solvește dare, jandarmii l-au bătut cumplit, încât sârmanul a zăcut în pat mai multă vreme.

Nu mai puțin ticăloșește s'a purces în comuna Gurasada, unde jandarmii aduși pe capul comunei la insistința contelui Vass Armin, au fost încuartați în edificiul școlii, ocupând în butul tuturor protestărilor învățătorului locuința acestuia.

În timpul din urmă atât geandarmeria, cât și miliția a fost retrasă din mai multe comune, pentrucă aceia însă și de prezent îi vezi tot mereu circulând dintr'o comună într'alta, soldați și jandarmi.

Interesant, că miliția e întrebuintată după toată rânduiala pentru tot felul de agende polițiale. Zilele trecute d. e. am văzut pe un jandarm alături de un soldat escortând pe un țăran la o judecatorie cercuală.

Nu cumva vor fi voit mișelii scornitori de revoluție să introducă pe neștiute stare de asediu? De altfel întru cât ar fi concretizat poporului să alege între jandarmi și miliția din armata comună, la tot cazul ar preferi pe cea din urmă, care sub conducerea oficerilor săi de o cultură și inteligență înaltă (calități, de cari jupânii solgăbirăi n'au idee), observă la tot cazul o ținută mult mai umană față de bietul popor.

În momentul de a-mi încheia scrisoarea, primesc știrea din Brad, că acolo s'a dispus înlocuirea polițiștilor de naționalitate română cu alții maghiari, considerând că cei dintâi nu erau dispuși de fel a descoperi la conspirații și a maltrata poporul pe tema aceasta.

Sunt curios a ști, oare până când va fi posibil, să se îngrămădească fără nici o pedeapsă atâtea ticăloși pe conta neamului?

(drdl.)

Regele Danemarcei a murit.

O depeșă din Koppenhaga aduce vestea, că Regele Cristian IX a murit ieri după-mez repentin.

Decedatul rege a fost un adevărat părinte al poporului său și s'a bucurat de mari simpatii nu numai în țeară, ci în întreaga Europa. A fost un prieten bun al împăratului nostru, pe care l-a cercetat de mai multe ori în Viena.

Despre ultimele lui momente se depeșează următoarele:

Regele Cristian IX azi înainte de a merge să-și ia audiența obicinuită, care l'a obosit așa mult încât a simțit lipsa să se odihnească în pat, înainte de masă. La 3 ore l-a cercetat mama țarevnă a Rusiei, căreia i-s'a plâns, că nu se simte bine.

Mama țarevnă a chemat atunci la pat familia regală. La 3 1/2 ore starea regelui s'a agravat și pe lângă orice sfortare medicală, dimineața la 3 și 40 minute, a decedat.

Un apel.

Direcțiunea gimnazială din Brad a adresat următorul apel către băncile române și către toți sprijinatorii culturii noastre:

Fruntașii zărandeni din anii redesteptării conștiinței de sine a neamului nostru, conduși de idealul sfânt, de a face urmașilor lor posibil să primească educațiunea în limba mult dulce și frumoasă a mamei române, — și astfel a pune temelii de granit culturii naționale, au înființat un modest așezământ mediu: gimnaziul român gr.-or. din Brad.

Vrednicii întemeietori au apus, — dar viul lor monument, institutul nostru, deja de 36 ani își împlineste chemarea, revărsând lumină în jurul său, peste zărandenii și frații din comitatele mărginase. Dela Găina până la Rătezuți și Detunata, dela Bihor până la Siminic, dela Panciova până la Câmpeni, — ba și afară de frontieră, vei afla mulți bărbați, cari și-au însușit elementele culturii în gimnaziul din Brad. Precum și pe zărandeni, așa și pe alți frați ai săi i-a făcut vrednici a fi model în ce privește iubirea de neam, patrie, biserică, muncă, crutare.

Importanța acestui așezământ cultural crește treptat. Dovadă numărul tot mai mare și mai ales al școlărilor săi; dovadă interesul tot mai intensiv, ce se manifestă față de el tot în mai multe părți ale neamului nostru.

Fondul gimnazului bine administrat și alimentat de bărbați conști de importanța culturii adevărate pentru un popor rămas în multe privințe îndărățul altora, a crescut la suma întreită față de trecut, așa că a făcut număroase înorii reclamate de spiritul timpului modern. S'au înființat fonduri speciale pentru îngrijirea de școlari bolnavi, premiarea celor vrednici, nutrirea celor săraci, ajutorarea profesorilor întru a-și continua calificația specială, etc.

Toate acestea s'au creat și sporit din munificență, iubirea de jertfă a publicului român, îndeeosebi a institutelor de credit și economii române.

De oarece și în anul acuși expirat am primit frumoase dăruii dela „Albina”, „Victoria”, „Ardelena”, „Doina”, „Auraria”, etc., precum și dela fruntașii, cari știu aprecia puterea științei, din Arad, Blăș, Brașov, etc.; de oarece avem speranță, ca acuși va trebui să sfințim un modest lăcaș, în care să dăm fiilor sârmani, dar vrednici, din popor și inteligență, pe lângă prânz gratuit și o îngrijire morală și socială mai aleasă: când exprim profundă mulțumită tuturor corporațiilor și indivizilor cu interes față de înaintarea noastră culturală, rog tot-odată și pe toți binefăcătorii și sprijinatorii culturii noastre, să contribuie și în viitor cu denarul curat, rezultat din prisosința ori agonisința anului expirat, pentru sporirea fondului „Masa studenților” dela gimnazul public român gr.-or. din Brad și prin aceasta la luminarea și înaintarea neamului nostru.

Dumnezeu să binecuvinteze inimile nobile și toate jertfele lor curate!

— **Fasiunile asupra datoriilor întabulate pe case ori moșii.** Cei ce plătesc interese pentru datorii, sau rente întabulate pe case și pământuri, dobândesc un scăzământ al dării suplimentare, adică al aruncului după darea de casă și pământ dacă făc în timpul prescripției de lege fasiunile lor asupra acestor datorii întabulate. Fasiunile se pot face până la **31 Ianuarie st. n. 1906** pe blanchete, ce se capătă la toate primăriile (antistiile) comunale și se pot preda în decursul oarelor de oficiu provăzute cu datele și cu subscrierea necesară. La caz de boală sau ivindu-se altă piedecă, din pricina căreia cineva n'a putut preda la timp fasiunea sa, celui împedecat îi stă în drept a face o cerere de justificare, arătând cauzele, pentru cari a fost împedecat și înaintând fasiunea datoriilor sale pe imobile până la **15 Februarie n. c.** tot la primăriile comunale și la perceptoratele orașenești. *Cel ce n'a înaintat fasiunea sa până la 31 Ianuarie n. sau n'a justificat întârzierea ei până la 15 Februarie st. n. 1906, pierde avantajul ce îl dă legea pe acest an, adică nu i-se mai scade nimic din aruncul după casă și pământ.*

— **Căsătoria princesei miraculoase.** Din senf se vestește despre o căsătorie interesantă. Un tânăr german anume Storker s'a căsătorit cu o fată de 18 ani, care n'are nici mâni și nici picioare. Pe această fată o expunea impresariul într'un muzeu de rarități sub numele de *princesa Annetta*.

Impresariul nu voia cu nici un chip să lase din mână câștigul și a făcut tot posibilul să împedece această căsătorie. Storker atunci l'a puzit de impresariul că tractează pe princesă în mod onest. În urma acestei păre impresariul a fost demis. În absența acestuia Storker s'a cununat apoi în izbăva lui. În decursul ceremoniei mirele și-a învins iubita pe brațe.

— **Convertirea miresei regelui Spaniei.** *Daily Express* din Roma, aduce știrea, că principesa Eva Battenberg, deși cu inima grea, tot s'a decis să treacă la religia catolică. Mai întâi a dorit ca cel puțin fetele ce se vor naște din această căsătorie să fie protestante, regele Alfonso s'ar fi învoit bucuros la așa; dar preoții protestanți, spunându-i că numai așa; va recunoaște această căsătorie dacă toți copiii vor fi catolici. La acestea principesa a cedat.

— **Intimpinare.** Ni-se cere publicarea următoarelor:

Onorată Redacție!

Față de zvonul, în urma căruia, fără nici o basă s'ar susținea ca eu aș fi autorul celor publicate în *Budapesti Hirap* și în celelalte jurnale maghiare, cu privire la afacerea Meșianu—Duma—Mangra, declar, că aceea e o minciună infamă. Budapesta, 27 Ianuarie 1906. *Nicolae Diamandi.*

— **Fidanțare.** Dl Corneliu Stefan din Beiuș, geolog ab. și amabila d-șoară Mărioara Cuzma, din Rățișor (Vârșet) fidanțați. Felicitările noastre!

— **Uu munte dispărut.** Se vestește din Londra că din Brit-Columbia sosește știrea unei catastrofe curioase. Pe insula Princess-Royal a dispărut fără urme muntele Peno, care era la țarmul unui lac. În 2 Decembrie, în urma unui cutremur mare de pământ s'a rupt vârful muntelui și pre-văbindu-se în lac a zdrobit un yacht, ai cărui pasageri s'au prăpădit. După aceea s'a surpat întreg muntele. Apa lacului făcea valuri încă și la distanță de 15 mile, ear periferia apei s'a ridicat cu 12 picioare.

— **Viscol de zăpadă.** Dupăcum se vestește din Berlin în partea de Vest a Germaniei și Belgia în zilele trecute a bătuit un viscol teribil de zăpadă, care a împedecat cu desăvârșire circulația trenurilor.

După aceea s'a pornit o ploaie torențială, care a făcut un adevărat potop din mormanele de ză-

padă. Mai ales a produs mari tulburări, — cum se vestește din Hamburg — pe Ella, pe care s'a întrerupt navigația.

— **Vitejii dela Dobrițin.** Par că-i pacoste pe țara noastră! Nici pomână de rânduială. Azi ajungi la cinste și mare trecere, dacă nu te supui legii și dacă ai gură bună de a înjura și batjocori pe cei din cârma țării.

»Domnii» dela Dobrițin spre pildă, până acum nu erau amintiți nici prin o foaie maghiară. Nu era nici vorba, ca despre ei să se fi scris măcar odată, că după lege trăind au săvârșit fapte patriotice.

De când cu alegerea și chinuirea fișpanului însă, foile nu vorbesc de cât de bravura patriotică a acestor domni. Ei adică nu s-au mulțumit cu faptele săvârșite la instalare, ci merge mai departe.

Acești »domnii» au spus vorba, că e trădător de patrie, nemernic cine va da măcar o înghițitură de apă la un om care țâne cu guvernul, un demn de spânzurat, lăcățișul, care îi va deschide vre-o ușe măcar.

Și domnii își petrec zi și noapte mândri de aceasta poruncă, fără să bage în samă însă ca acel biet muncitor, pe care-l opresc de a lucra pentru onomnii guvernului n-are atâta pâine, încât să se sature, din ea el cu familia.

Bravi viteji mai sunt și »domnii» dela Dobrițin! Și tu biet muncitor cum trebuie să fii mare patriot pentru paguba ta și pentru a câștiga mândrie, celor ce nu cunosc lipse și năcazuri!

— **Răscoală în temniță.** Din Lemberg se vestește, că în o temniță de acolo ieri s'au răsculat robii și au voit să constrângă pe un trimis de al ministrului de instrucție publică, ca să întrețină la direcție pentru îmbunătățirea sorții lor. Dorințele lor s'au referit mai ales la vipt, ce e atât de rău, și la munca grea, la ce sunt constrânși.

Trimisul ministrului a întrebat, că cine nu e mulțumit. Din optzeci de inși unsprezece au spus ponosul lor. Directorul la moment i-a pus în fere și i-a închis în chilii separate. La aceasta ceilalți robii au făcut șgomot mare și au pretins să elibereze pe soții lor. Atunci directorul a pușcat, cea-ce a folosii. Sără când strajele i-au condus în telex să se culce, au năvălit asupra lor. Peste noapte de nou au voit să facă răscoală, și strajele au răspuns cu pușcături.

— **Oameni înghețați.** Se telegrafiază din Brașov: În comitatul Gómör e un ger așa de mare, încât cu ocazia târgului de țară din Szendrő, au înghețat: 7 oameni aproape de comună și doi în hotarul Tornei. Oamenii cari mergeau la târg au fost siliți să stea o zi în Torna, de oare-ce viscolului le-a restornat trăsurile.

— **Scrisoarea unui hoț de poștă din America.** Încă în Octombrie din anul trecut s'a întâmplat că l'au atacat pe poștașul din Torișko și i-au furat cam 500 coroane. După câteva săptămâni l'au descoperit pe hoțul în persoana lui Szabó Pál, care era un vagabond și jandarmii l'au luat în scutul lor. Lui Szabó i-a reușit să fugă și de atunci i-s'a pierdut urma. În zilele trecute hoțul de poștă a scris o epistolă din America ru-denilor lui, în care le spune că e în siguranță deplină acolo.

— **Banditizmele din Macedonia.** O statistică oficială arată următorul tablou de excese comise în vilaetele macedonene în anii 1903, 1904 și 1905.

Excese în potrieva mahomedanilor.

În 1903, în vilaetul Salonic, 50 asasinați și 20 răniți; în vilaetul Monastir 82 asasinați și 19 răniți; în vilaetul Ueskub, 14 asasinați și 51 răniți.

În 1904, în vilaetul Salonic au fost asasinați 73 și 28 răniți; în vilaetul Monastir, 117 asasinați și 36 răniți; în vilaetul Ueskub, 52 asasinați și 78 răniți.

În anul 1905, în vilaetul Salonic au fost asasinați 96 și răniți 29; în vilaetul Monastir, 32 asasinați și 13 răniți; în vilaetul Ueskub 56 asasinați și 34 răniți; total 184 asasinați și 68 răniți.

Osebit de aceasta au dispărut sau au fost răpiți: Din vilaetul Salonic 9, din vilaetul Monastir 5, din vilaetul Ueskub 34; total 48 persoane.

Cea mai mare parte a acestor atrocități au fost făcute de greci și bulgari.

— **La 23 Septembrie și acum.** Cinci conducători, cinci poporului unguerec, sărbătorește înbrăcați plecat-au în 23 Septembrie la Viena, chemați la Burg de împăratul să se sfătuiască cu ei asupra stării țării. S'au dus mânați de un gând vesel, de o bucurie mare, că totuși înălțatul împărat, le va împlini dorința tor și se vor reîn-țoarce acasă cel puțin cu făgăduiala de a fi ministri.

Au intrat, dar regele n'a stat cu ei de vorbă, ci i-a trimis la ministrul Goluchowski. Ei n'au mers, căci, cum puteau ei să stea de vorbă cu un cetățean »străin» chiar fiind acela ministrul de externe al țării. S'au reîntors acasă. Au făcut ca poporul să-i preamărească, ca astfel să șteargă rușinea de pe fața lor. Au și umblat prin orașele mari unguerești, au și scris prin foile lor despre nedreptățile ce le-a făcut M. Sa. Au spus că n'au ce căuta mai mult la Viena, și că nu vor sta de vorbă cu nici un încredințat al regelui, când va fi vorba de treburile țării.

Dar vremurile se schimbă. E mult dela 23 Septembrie, și sunt oameni și cu memorie slabă.

Să ne uităm adică acum la ținuta acelor bravi luptători. Mi-se pare că au uitat trecutul. Unul dintre ei atâta s'a tot sucit în dreapta și în stânga până când totuși a ajuns în marea cinste, ca să stea de vorbă cu un ministru străin. Și ministrul a fost atât de bun, încât i-a dat bucuros sfaturi în treburile din lăuntru, ba l-a și mijlocit să fie primit în audiență la M. Sa.

Regele însă a rămas pe lângă vorba din trecut trimițându-l la un ministru de al său. Și s'a dus, cel mai brav luptător maghiar s'a dus și s'a sfătuit în treburile țării și cu un om care nu e cetățean maghiar.

Vezi așa e omul, de multe ori slab de memorie. De multe ori strică ce a făcut odată, iar adeseori nu face ceea-ce a zis.

Să nu ne surprindă. Au mai făcut ei așa. Din îndârjiți s'au făcut cei mai loiali și din loiali cei mai antidinastici.

— **Prizonierii mării.** Vaporul de persoane »Valencia» care venea din Australia în urma furtunei mari ce bătutia pe Oceanul Pacific, în capul Beale s'a nămolit. Dupăcum vestește o telegramă mai nouă, au lansat de pe corabie 7 luntri și două tâlpi, dar dintre aceștia numai două au putut ajunge la țarm. Vapoarele de salvare nu se pot apropia de corabia în primejdie, de oare-ce marea e tot agitată. Când »Valencia» s'a nămolit, între pasageri s'a produs mare panică. Călcându-se unul pe altul în picioare se grăbeau să ajungă la luntrile salvatoare și în înbulzeala aceasta au aruncat în mare multe femei și copii. Oficerii marini voiau să fie ordine între pasageri amenințându-i cu revolverul, dar nu le-a reușit.

După o telegramă din Victoria au mai rămas pe »Valencia» 60 marinari și 94 pasageri; cari au perit cu toții de oare-ce vapoarele salvatoare n'au putut ajunge la timp și corabia s'a scufundat. Până acum se știe că au scăpat numai 15 persoane.

— **Convocare.** On. membrii ai »Reuniunii de cetire și cântări de Dalboset» la adunarea generală, ținând în 4 Febr. 1906 st. n. d. a. la 3 ore în localul casinei se invită. Program: 1) Raportul general al comitetului; 2) Raportul casarului și a bibliotecarului; 3) Absolutor comitetului; 5) Propuneri și încheierea adunării. Avis. Cei-ce nu mai voesc a rămâne ca membri ai Reun. să abziacă în scris cu 24 ore nainte de adunare. *Dalboset*, în 25 Ianuarie 1906 st. n. *Ilie Imbrescu*, v.-pres., *Petru Budescu*, secretar.

— **Beția duce la păcat și mizerie.** Atragem atenția asupra anunțului »Am fost bețiv» al spiteriei lui Frankl Antal din Seghedin.

— **S-a deschis prăvălia de coloniale a lui Rudolf Baumann Arad,** Piața Tököly în colțul străzii Lázár Vilmos. Un isvor bun de cumpărare recunoscut pentru fructele proaspete de tot felul, apoi vin, tea și rum.

Cerând sprijinul marelui publ. remân cu deosebită stimă: *Baumann Rudolf*.

—x **Exclusiv bere de Schwehat, cuhnă de casă admirabilă; zi de zi muzică țigănească în locul de înălțare al inteligenței Kovács și Novotny.**

Mulțumite publice.

Ce trebuie poporului nostru? «Școală și iară școală și de trei ori școală».

Conduc de iubirea de neam am încercat a intra această axiomă și aici în comuna noastră «Feneriș», departe în săracul «Bihor», unde abia acum încep a licuri razele luminei, dragostea și interesarea de neam.

După multe greutăți fiindcă poporul nostru sărman din părțile acestea e tot în întunec, nu vreau să înțelegă, că ce foloase poate aduce «școală» — am isbutit să luminez comitetul și am scris concurs pentru stațiunea învățătorească, așa apoi în 29 August (11 Septembrie) iară cu foarte multe greutăți am ales pe unicul recurent — harnicul învățător Gavril Nestor Cosma.

E bine, acuma avem învățător unde nu a fost nici când învățător calificat dar' nu avem școală corăspunzătoare; ce să facem? Poporul nu vreau să facă, că n'are din ce, mijloace avem puține. Și atunci m'am adus aminte de zisa sfinte scripturi «bate și îți se va deschide — ceacă și vei afla». Am făcut așa și pe lângă puterile noastre slabe am cerut și sprijinul celor ce doresc înaintarea poporului nostru și am primit ajutorul posibil, încât acuma avem școală bună și corăspunzătoare cerutelor luate.

Am făcut o colectă cu care a fost încredințat vrednicul nostru învățător, care n'a hesitat și n'a cruțat osteneală, ci a alergat în dreapta și în stânga ca să putem duce la îndeplinire mărețul nostru scop.

Pe aceasta colectă și spre acest scop sublim a dăruit până aci: Ilustrarea Sa dl Ioan I. Papp episcop diecezan 20 cor.; Magnificența Sa dl Vasiliu Mangra vicar 10 cor.; Preacuvioșia Sa dl Augustin Hamsea Archimandrit 12 cor.; Preacuvioșia Sa dl Roman R. Ciorogar director 4 cor.; apoi prea stimații domni: Nicolae Zigre 4 cor.; Dr. M. Popoviciu 2 cor.; Dr. Duma 3 cor.; Dr. Iustin Ardelean 2 cor.; Vasiliu Goldiș 4 cor.; G. C. 3 cor.; G. Purcariu 1 cor.; «Bihoreana» 10 cor.; «Victoria» 10 cor.; D. u Teodor 40 fil.; Dr. Nicolau Oncu 5 cor.; Traian Vătan 2 cor.; Dr. G. Popa 2 cor.; Victor Hotăran 2 cor.; Dr. Ioan Suciu 2 cor.; Damaschin Medrea 2 cor.; Dr. Cornel Ardelean 2 cor.; Dr. Ioan Trailescu 4 cor.; Dr. Ioan Demian 2 cor.; Ioan Nicosescu 2 cor.; Dr. S. Ispravnic 1 cor.; Cornel Mladin 1 cor.; Grigorie Mladin 1 cor.; Dr. Lazar Ghebeleş 4 cor.; Comuna bis. gr-or. din Nădlac 10 sor.; Nicolae Chicin 5 cor.; Dr. Marcoviciu 5 cor.; «Nădlăcana» 5 cor.; I. Russu Șirianu 2 cor.; Dr. Ilie Precupaș 2 cor.; Dr. P. Pipos 1 cor.; V. Beleş 3 cor.; P. Rotariu 4 cor.; Dr. Tr. Puticiu 4 cor.; Adam 5 cor.; NN. 50 fil.; N. N. 80 fil.; Dr. Marta 2 cor.; «Lugojana» 5 cor.; Mihaiu Dereau 10 cor.; Dr. Manea 2 cor.; «Făgeteana» 10 cor.; L. Barzu 2 Virgil Tomici 5 cor.; Avramescu 1 cor.; Dr. Aurel Cosma 5 cor.; și încă dela 12 nume necetabile 30 coroane.

Din Beiuș au donat următorii prea stimați domni și doamne: Dr. Ioan Iacob 2 cor.; Cornel Palădi 1 cor.; Dr. Ioan Ciordaș 3 cor.; Demetriu Papp 1 cor.; Tisch Iosif 1 cor.; Szigetközi Ioan 2 cor.; Ardelean Ioan 1 cor.; Antal protopop 2 cor.; Khón Samuil, Erdélyi, Buder I., Beliczai Elek, Süzman Lazar, Leipnich Marton, N. N., Neylasz Adolf, Stern Mor, Czucker Zsigmond, Hirsman Mor, N. N., Ambrosiu Chidioșan, Sclézingar, Mihaiu Cosma, N. N., Vonyatka Ferencz, N. N., Goldberger Béla, Buder Ferenczné, Malics Ferencz, Valdon Ioan, Vasiliu Sferle, Lefcovits Ignátcz, Tóth Audor, N. N., Boiș, Teodor Teaha. Tisch Simon, Vitenberg, Teodor Indrei, Moise Popovici, Ioan Molnar câte 1 cor.; N. N. N. N. câte 40 fil. Ardelean Alexa, Dr. Swümmer Marton, N. N., Grüner, George Murășan, Dr. Constantin Popovici, A. Creț, George Bogdan, Elie Bursașiu, câte 2 cor.; Ilca Criste 50 fil.; «Népbank» 5 cor.; V. Erdélyi, Victor Fildan rector câte 3 cor.; — în fine pe calea oficiului protopopesc dela dl C. Ungurean 10 coroane.

Toți acești ilustrți și prea stimați domni, cari au depus obolul lor pe altarul culturai țaranului român. Să primească și pe aceasta cale sincerile noastre mulțumite. Domnul puterilor să le răsplătească cu darurile sale cele bogate!

Totodată apelăm la bunul simț și sprijin a tuturor, cărora le zace la inimă înaintarea și cultivarea poporului nostru, ca să grăbească a ne veni într'ajutor, și donările d-lor să binevoiască a le trimite ori pe calea oficiului protopresbiteral

al Beiușului, (în Robogani) ori de a dreptul la oficiul parochial gr-or. român din comuna «Feneriș».

În numele comitetului:

Feneriș, la 15/28 Ianuarie 1906.

Cornel Foltușiu,
preot-par. gr-or. rom.

Economie.

Arad, 30 Ian.

RĂZBOI VAMAL CU SÂRBBIA.

Azi se întrunește Sceptsina în Belgrad și cu aceasta conflictul vamal cu Austro-Ungaria intră în stadiu hotărâtor. Se știe că guvernul sârb, a zis că nu vrea să ia nici o măsură în chestia aceasta, ci o lasă la discreția Sceptsinei.

Pe de altă parte unii cred că guvernul ar comite o gravă eroare, prezentând acum imediat proiectul uniunei vamale Sceptsinei, căci prin aceasta s'ar esclude puțința unei înțelegeri viitoare.

Comenzile deja făcute de guvern și acum anulate, vor fi făcute în Germania.

Guvernul a hotărât să aștepte efectul notei de protestare ce s'a trimis azi la Viena, încontra închiderii granițelor pentru vitele din Sârbbia.

Numai dacă nota nu va avea nici un rezultat, guvernul va ordona închiderea granițelor pentru produsele austriace.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Cota oficială pe ziua de 29 Ian. —

Incheierea la 12 ore.

Grâu pe Aprilie 1906 (100 chgr.)	17.12—17.74
Secară pe Aprilie	14.00—14.02
Orz pe Aprilie	14.76—14.78
Cucuruz pe Mai	13.94—14.96
Grâu de toamnă pe 1906	16.88—16.90

Incheierea la 5 ore:

Grâu pe Aprilie 1906	17.16—17.18
Secară pe Aprilie	14.00—14.02
Ovăs pe Aprilie	14.88—14.90
Cucuruz pe Mai	13.88—13.90
Grâu de toamnă pe 1906	16.92—16.94

Piața din Arad.

S'au vândut:	(100 klg.)
1500—1800 măși metrică grâu cor.	16.00—16.20
200—250 „ „ cucuruz „	14.20—14.40
Semnare nominală secară:	13.60—13.80
„ „ orz:	14.10—14.20
„ „ ovăs:	13.50—13.60

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	cor. 158.—
„ „ „ mic	„ 160.—
„ brut „ mare	„ 156.—
„ „ „ mic	„ 158.—

Bursa de bucate din Timișoara

Grâu: 78—100 klg.	Cor. 15.60—15.70
„ 79— „	„
Secară: 100 „	12.60—12.70
Orz: „	13.20—13.30
Ovăs mercantil 100 klg.	13.40—13.70
„ cernut „	„
Cucuruz nou „	13.00—13.10
„ vechiu „	„

Tirgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni grei părechea în greutate peste 400 chgr. — fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 chgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 chgr. 126—128 fil.; Calitate sîrbească: grei, părechea peste 260 klg. 127—128 fil.; mijlocii părechea 240—260 chgr. greutate 130—132 fil. Ușori până la 240 kgr. 116—118 fil.

Posta redacției.

N. P., Băița. În librăria lui Todoran în Gh. se poate afla.

Redactor responsabil: Sever Boes.

Editor-proprietar: George Niehle.

Emulsio Scoțiană

se pregătește din cel mai bun oleu din fică știucă norvegiană, împreună cu săruri de phosphorică. Se poate folosi la toate acele cazuri care până acum s'a folosit oleul comun de știucă.

Partea unsuroasă a lui EMUSIO SCOTIAN este împărțită în emulsie în astfel de picături, căt cel oleu se poate mai ușor înghiți și foloz de căt cel comun. Afară de aceea EMUSIO SCOTIAN este de un gust foarte bun, așa că la acesta îi lipsește mirosul neplăcut, ce se găsește la oleul comun de știucă.

Emblema EMUSIO SCOTIAN, «un pește pe spate duce o mare știucă».

Se poate căpăta în ori ce apotecă.

Cu provocare la aceasta carte, pe lângă trimiterile a unor timbre de 75 fileri, trimit fără altă cheltuielă 1 sticlă de probă.

Apoteca orășănească a lui Emil Buca
Budapesta, IV., strada Vác nr. 34—50.

Prețul unei sticle originare e de 2.50 c.

Crema JASMIN

este un mijloc inofensiv lipsit de grăsime, un mijloc mai bun pentru înfrumusețare, decât efectul sigar. După un timp de utilizare se poate observa îndată după întrebuințare câteva zile.

Prețul unei sticle de 1 coroană, și lângă trimiterea înainte a prețului se poate capta dela

Farmacia lui Molnár

Kétegyháza.

Fân.

Circa 600 măși metrică fân foarte bun în Keszta-Ménés, u.p. Nădlac.

Cumpărătorii să se adreseze la

Emanuil Hirișiu în Keszta-Ménés.

La administrația „Tribunei” să află de următoarele cărți:

„La Roma” de Russu Șirianu	Cor. 2.— plus 10 fil.
„Povestiri și schițe” de S. Secula	1.— „ 5 „
„Nuvele” de Emil Zola	Cor. 0.40 „ 5 „
„Școlarul declamator”	„ 0.50 „ 5 „
„Ștropol de roană”	„ 1.— „ 19 „
„Aur” Const. Hodos	„ 1.50 „ 10 „
„Telegrame” farză în 3 acte	„ 0.30 „ 8 „
„Amicul Poporului” T. Vuculescu	„ 1.— „ 10 „

A apărut Călimdarul „Poporului Român” pe anul 1906 și se află spre vânzare la administrația „Tribunei” în Arad. Prețul 40 fil. porto 10 fileri.

Cassa de păstrare societate pe acții din Sasca-montană.

CONVOCARE.

P. T. Domnii acționari ai „Cassei de păstrare“ societate pe acții din Sasca-montană, prin aceasta se convoacă la a

X-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Sasca-montană, Duminică în 18 Februarie 1906, st. n. la oarele 2 d. a., în localitatea institutului.

Obiectele de pertractare :

1. Raportul direcțiunii și subșternerea bilanțului.
2. Raportul inspecțiunii.
3. Stabilirea bilanțului, împărțirea profitului curat, votarea absolutului pentru direcțiune și inspecțiune.
4. Alegerea a lor 7 membrii în inspecțiune. (§. 41 din statut.)
5. Fixarea timpului pentru solvirea dividendei.
6. Esmiterea a lor 2 membrii pentru verificarea procesului verbal.
7. Eventuale propuneri.

Să atrage atențiunea domnilor acționari, cumcă bilanțul cenzurat și aprobat de cătră inspecțiune, este pus spre vederea publică din partea direcțiunii în cancelaria institutului, (§. 47 alinea 3 din statut.)

Din ședința direcțiunii ținută în 17 Ianuarie 1906.

DIRECȚIUNEA.

ACTIVE			BILANȚ la 31 Decemvrie 1905.			PASIVE		
Cassa în număr	2038	58	Capital de acții	150000	—			
Escompt de cambii	254380	—	Fond de rezervă	25767	76			
Imprumut hipotecar	190176	—	Fond de garanță	3123	18			
Credite cambiale hipotecare	170158	—	Depuneri spre fructificare	202835	23			
Cassa institutului	6000	—	Reescompt	218530	—			
Mobilier	1791.60	—	Cauțiune	2000	—			
„după amortizare	179.60	—	Dividendă neridicată	56	—			
Efecte	200	—	Interese transitoare	2586	26			
Realități	2592	71	Profit curat	22657	78			
Spese de protest	30	19						
Diverși debitori	368	73						
	627556	21					627556	21

DEBIT			CONTUL PROFIT ȘI PIERDERI			CREDIT		
Contribuție după inter. de dep. cap.	927	05	Interese de escompt	22568	32			
Contribuție după inter. de dep. rid.	25	46	Interese de împr. hipotecare	13534	36			
Contribuție erarială și comunală	4015	95	Interese de credite camb. hipotecare	11573	94			
Interese după depuneri capitalizate	9270	21	Interese de întârziare	1531	94			
Interese după depuneri ridicate	260	47	Provizioane	4009	19			
Tipărituri	249	12	Spese de intabulare	2696	—			
Reparaturi de cuartir	294	70	Venit la realități	13	59			
Competință de timbru	156	21						
Porto	103	62						
Interese de reescompt	11890	43						
Spese de manipulare	1121	90						
Salare	4777	84						
Amortizare din mobilier	179	60						
Profit curat	22657	78						
	55930	34					55930	34

Sasca-montană, la 31 Decemvrie 1905.

DIRECȚIUNEA :

Dr. Al. Coca m. p.
director executiv.

Dr. Lichtfusz Anton m. p.

Sofronie Avramescu m. p.

Emanuel R. Barabaș m. p.
comptabil.

I. Chirilă m. p.

Pavel Corcan m. p.

Simion Vitian m. p.

Stefan Jucu m. p.

Subsemnata inspecțiune am examinat bilanțul present, contul profitului și a perderilor și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare, le-am aflat corect și exact.

INSPECȚIUNEA :

Vichentie Balea m. p.

Antonie Zaharia m. p.

Ioan Manciu m. p.

Pavel Vitian m. p.

„ZARANDEANA“ institut de credit și economii, în Băița.

CONTUL BILANȚ

Active.			Pasive.	
Casa în numărar		1972 63	Capital social I-a emisiune	Cor. 320 00
Cambii escomptate		186317 —	Capital social II-a emisiune	» 320 00
Imprumuturi pe obligațiuni		55949 52	Depuneri spre fructificare	
Imprumuturi hipotecare		21658 —	Cambii reescomptate	
Realități		3794 60	Fond de rezervă	Cor. 13752 40
Mobiliar	Cor. 549 16		Fond special de rezervă	» 2489 22
după amortizare de 10%	« 54 91	494 25	Dividende neridicate	
Spese de proces anticipate		26 53	Taxă de înscriere	
Interese de reescompt anticipate		483 06	Interese anticipate	
Interese restante		1172 80	Creditori	
Anticipațiuni		175 —	Profit transpus din 1904	Cor. 400 —
Capital social din a II-a emisiune nevărsat		3490 —	Profit curat	» 14857 81
		275533 39		
				27553

Contul Profit și Pierdere.

Intrate.			Eș.	
Interese de depuneri		8381 82	Interese de escompt	Cor. 14559 56
Interese de reescompt		3071 40	Interese de obligațiuni	» 4788 39
Interesele Fondului de rezervă	Cor. 899 64		Interese hipotecare	» 2315 35
Int. Fondului special de rezervă	» 162 82	1062 46	Arândă	» 253 18
Salare	» 2880 —		Venit dela realități	
Spese	» 1084 47		Proviziuni și diverze	
Marce de prezență	» 1292 —	5256 47	Profit transpus din anul 1904	
Competință de timbru	Cor. 58 04			
Contrib. de 10% la depuneri	» 802 51			
Contribuțiune directă	» 1332 14			
Contrib. comunală și drum	» 568 31	2761 —		
Amortizare din mobilier		54 91		
Tipărituri		474 51		
Chirie		400 —		
Profit curat		15257 81		
		36720 38		3672

Băița, la 31 Decembre 1905.

Dr. Ioan Radu m. p.
președinte.

George Drăgan m. p.
diriginte.

Lazar Perian m. p.
cassier.

Nicolae Popica m. p.
contabil.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat contul prezent și l'am aflat în ordine.

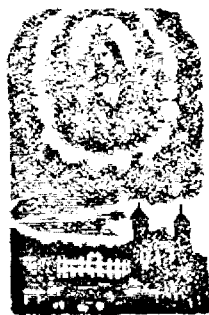
Băița, la 25 Ianuarie 1906.

Comitetul de supraveghiere :

Dr. Cornel Moldovan m. p.

Vasiliu Dămian m. p.
președinte.

Dr. Pavel Oprisa m. p.

Picăturile balsamice „MARIA-RADNA“

pentru răni și stomac, ajută iute și sigur în multe boale, ca d. ex. dureri, colici de stomac, boli vechi de stomac și lipsei de apetit, contra reumei, junghiurilor, colice și durere de cap, estern la răni timpurii, la sgărieturii, la scrinteli și ruperi de oase, contra reumei și durerii de oase.

Un flacon: prețul 30 fil., 10 flacoane Cor. 3.— francat.

Pastilele — SENEGA

Medicină sigură contra tusei, troanei, răcelii, influenței. Cutia 1. Cor., 10 cutii franco 8. Cor.

Se poate căpăta la **Kossuth Pál, Szűz Mária.** gyógyszerterá, Arad, Boros-Béni-tér 15 sz.

Centauria! Cel mai minunat întăritor de stomac!
Depărtează frigurile stomacale, colicele,
lipsa de scaun, diaree, răceli și multe alte boale diferite.

O scrisoare de mulțumită.
Stimate domnule apotecar! Pentru admirabila DV teo întări-
toare de stomac nu Vă pot mulțumi din destul și regret că nu o
pot recomanda în deajuns pentru a fi cunoscută binefacerea ei. Doi
colegi ai mei Vă vor comanda niște astea câte-va pachete din teea
„CENTAURIA“. Eu Vă mulțumesc și Vă rog a-mi mai trimite încă
un pachet mare pentru ceste 2 cor. Cu stămă: Ion Luca, inv.

Teodorovits Milán

COFETAR ȘI PREGĂTITOR DE CIARĂ
Timișoara-Fabric

Prăvălia:
Strada Principală
Nr. 15.

Atelierul:
Strada Körte în
casa proprie.

Lumini de ceară 1 kg. 1 cor. 60 fileri.
Aluate . . . 140 bucăți — 2 coroane.

Vinzare

de ~~vin~~ VIN
în mare și mic,
producțiune *
proprie * din

podgoria Șiriei.

Vin nou alb, litra	52 fileri.
Vin vechiu alb	64 „
Rizling alb	80 „
Schiller (roșu)	56 „
Vin roșu vechiu	cor. 1.—
Rachiu de drojdii, fabricat pro- priu, rafinat și rachiu de prune	1.60 cor.
Pelin sîrbesc veritabil	1.20 „

Se capătă la **Quiriní Sándor**
Arad, Anlich Lajos-u. 7/e.

Nouă prăvălie de flori.

Atrag atențiunea on. public asupra prăvăliei mele
de flori naturale și artificiale ce mi-am deschis-o în

Strada Hunyadi n-ru 6.

Primesc să pregătesc pentru ori-ce ocazii de nunț,
baluri, etc. buchete, coroane și orice decorații, cu cel
mai bun gust. În timp de lipsă, coroane se pregătesc în
3 oare. Primesc și aranjare de grădini pe la domenii, cu
condițiile cele mai favorabile. Recemându-mă în pro-
tecția onor. public, rămân cu deosebită stimă:

Czavar Dániel

Grădinar, — Arad, — strada Hunyadi-u. nr. 6.

RESTAURANTUL TÓTH ENDRE

Am onoare a atrage atențiunea p. t. pu-
blicului asupra fostului restaurant

KASS

acum preluat de mine și remaniat după cele
mai moderne cerințe.

Cele mai fine și mai bune băuturi, precum
vinuri, licheruri, șampanii, se pot căpăta aici.

Mâncările restaurantului nostru sunt neîntrecute.

000 Seară de seară muzica cea mai bună dilectează pe oaspeții mei. 000

Serviciu prompt, curat și conștientos. 000 Abonamente se fac cu prețuri moderate.

Cu deosebită stimă

Tóth Endre
restauratier.

NU e de lipsă să se mai comande
bandage în Budapesta și Viena.
Confecționez tot felul de mă-
nuși și bandaje pentru domni și doamne
precum și suspensorii, cu prețuri favora-
bile și le curăț. Solicitând protecția onor.
public oin loc și jur, sunt cu toată stima:

Kovács Lajos

mănușier și confecționez de bandage
Arad, St.Pal-u. Nr. 3.

5 Cor. și . mai
..mult..
pe . zi!

Societatea de cioraperie de casă.

Se caută persoane de ambele sexe, la mașina noastră. Lucru simplu
și întreg, — pentru întreg anul acasă. Nu se cere nici o cunoștință
de mai înainte. Depărtarea nu are a face. Lucrul îl cumpărăm noi.

Societatea de mașini pentru cioraperie pentru lucrat acasă.

THOS. H. WHITTICK & Co.,

Budapest. IV. Havas-ateza 3—365.

PRAG, Petersplatz 7,—365.

AVIS

Am onoare a aduce la cunoștința onor.
dame din localitate și jur că în strada Peré-
nyi Nr. 1. am deschis o

Școală de Croi

pentru toalete de dame

unde predau spre învățatură toate cele ce cad
în fahul acesta, ca: croiuri de fuste, talii, ja-
chete, etc. etc. În atelierul meu apoi, ori ce
fason e după jurnal. Am învățat într-una din
primele școli din Budapesta — iar cele mai
noui experiențe câștigate, mă aduc în plăcuta
situație de a putea îndeplini cele mai moderne
și înalte pretenții ale onor. dame.

Rog cât mai multă părtinire.

Școala de croit și cusut

Maria Várnai

Perényi-u. No. 1.

IN ATENȚIA CELOR CE ZIDESC!

Wandracssek Ignác

zidar calificat și antreprenor de zidiri

Arad, strada Válásztó nr. 67. b.

Se recomandă p. t. publicului din loc și provincă, pentru orice fel de lucrări în această branșă, ca: case de chirie, case particulare, vile și zidiri economice, asemenea primește și repararea de zidiri vechi, pe lângă garanță și prețuri foarte eftine.

Planuri și bugete face pe prețuri convenabile.

Am onoare a încunoștința pe onor. public, că

în curtea fabricii de spirt „Mittelmann“
din Béla-tér 1. am deschis un magazin pentru

lemne de foc

unde se pot căpăta:

blăni de fag de I-a clasă || **blăni de fag de II-a clasă**
stejar I-a || **stejar II-a**
de asemenea și grinzi. = Se poate lifera și cu vagoanele.

Braun Ede.**Anunț!**

Am onoare a aduce la cunoștință că am deschis în
Arad, — strada lemnului (Fa-utcza) — No. 1.
o fabrică de **mașini agronomice**

sub firma înregistrată la tribunalul comercial

VULCU J. MAXIM

Dispunând de mijloace îndestulătoare și sprijinit pe experiențele mele extinse făcute în

o o **Austroungaria, Germania și America** o o
mă aflu în plăcută poziție a produce și servi pe onoratul public
o o o cu tot felul de mașini agronomice o o o
din material de prima clasă și pe lângă pre-
o—o—o țurile cele mai avantajoase. o—o—o

In special fabrică diverse mașini de sămănat, secerat, sfărâmătoare de cucuruz, mașini de săpat, de tăiat nutreț la vite, ciururi, pluguri (Șeitană), prese de vin, pompe precum și alte articole de pivnițarie și instalațiuni de mori, joagăre și țiglarii miei și mari, după cele mai moderne și mai practice sisteme recunoscute în branșele mașinăriilor sus numite.

Procur. mijlocind prețurile cele mai avantajoase, mașini de abor și treerătoare, motoare de benzin, petrolu, spirit sau gaz, garantând totdeauna, atât de construcțiunea mașinilor cât și de materialul cel mai bun.

Efectuez totdeauna lucruri de lăcătușerie și tot felul de reparaturi de mașini,

cu prețuri foarte moderate, pe lângă serviciu cinsit
o—o—o—o—o—o și prompt. o—o—o—o—o—o

In atenția celor ce zidesc case!

Teodor Ciobanzidar diplomat și
architect, - ARAD
Deak Ferencz-utcza 30

Cu onoare încunoștințez pe onor. public, că

în branșa arhitectonică

execut tot felul de întreprinderi de transformări de zidiri vechi, repararea de biserici române și școli, precum și zidirea lor.

Cu planuri și bugete servesc gratuit. Comande primite atât în loc cât și în provincie. Prețurile-s foarte moderate.

Cu stima

Teodor Cioban.**Important!****Pentru Dame și Domni**

articole de precauțiune din gumi franțuzesc
și american, se poate căpăta bucata cu 40 fil.
6 bucăți cu 2 coroane.

Bureți parisieni se capătă cu 70 fil. bucata

în apoteca lui

Földes Kelemen

ARAD.

Serviciul prompt și conștientos!**Unde se adună Românii?****La hotel „Palatin“**

care e aranjat din nou în modul cel mai modern,
cu odăi curate, foarte elegante și foarte eftine.

Unde e locul de întâlnire al
inteligenței române în deosebi?

In restaurantul hotelului
„Palatin“ al lui Ignatie Pașca.

Unde poți căpăta bere veri-
tabilă de — Schwechat?

In restaurantul „Palatin“
al lui Ignatie Pașca.

Unde poți afla, în Arad, cele
mai bune vinuri și beuturi?

In restaurantul o o o o
o o o o „La Palatin“

Unde poți căpăta, în Arad,
cele mai bine gătite mâncări?

Tot la „Palatin“, la restau-
rantul lui Ignatie Pașca!

Și tot acolo, în fie-care Sâmbătă, se capătă
cârnați proaspeți și carne de porc. Abonamente
se fac cu prețuri din cele mai convenabile.

Serviciul prompt și conștientos!